

# ARCHIPEL & WILLEMSPARK

nieuws... mensen... samenleving...

www.archipelwillemspark.nl

zat. 3 september

## Bankaplein Festijn

En alweer is het feest rond de fontein, ditmaal op 3 september, met optredens uit de wijk van o.a. The Rumblers en 's avonds de allerleukste salsaband van Nederland, 'La Parranda' die de temperatuur zal opstuwten.



Wie ook wil optreden kan zich aanmelden via [wijkfeest@archipelwillemspark.nl](mailto:wijkfeest@archipelwillemspark.nl), wellicht is er nog ruimte in het programma. Het feest begint om 16.00 uur met optredens van leerlingen van Balletschool Elsa Vreeken.

### Buurtmaaltijd

De buurtmaaltijd wordt thuis door kookliefhebbers bereid en geserveerd op het plein vanaf 18.00 uur op vertoon van eetbonnen. Deze bonnen zijn alleen vooraf te koop, zolang de voorraad strekt, van woensdag 24 augustus t/m zaterdag 27 augustus, à € 7,50 pp bij:

- Exotenhof, Bankastraat 78 G
- Babs & Lizeth, Bankastraat 107a en
- Zuiveland, Bankastraat 44.

Ken je een buurtgenoot die je erbij wilt hebben, maar die wat stimulans nodig heeft, doe dan de eetbon cadeau en neem diegene mee. Het wijkfeest heeft namelijk als doel de sociale samenhang in de wijk te versterken.

### Voor de kinderen

Het treintje zal weer rijden, de carrousel is besteld en Kinderopvang Zó is betrokken bij de organisatie.

### Vrijwilligers

Kokers voor de buurtmaaltijd, opbouwers, opruimers, donateurs of sponsors, jullie zijn zeer welkom je aan te melden bij [wijkfeest@archipelwillemspark.nl](mailto:wijkfeest@archipelwillemspark.nl). We kunnen alle hulp goed gebruiken!

### Ter informatie

Dit is de laatste wijkkrant vóór het wijkfeest. Het programma zullen wij in augustus publiceren op de wijkwebsite.

In het Wijkfeestcomité zitten: Erika Verhulst, Luce Gelling, Dano Roelvink, Gerda Roos, Isabelle Hylkema, Marie-Louise de Ridder, Bianca Baltus (Kinderopvang Zó).

 [www.archipelwillemspark.nl](http://www.archipelwillemspark.nl)



## Basisschool Willemspark in het Nieuw(s)

Al sinds 1998 waren er plannen voor renovatie of verbouwing van basisschool Willemspark aan de Frederikstraat. In de jaren daarna kampte de school echter met een leerlingentekort, waardoor de plannen op dat moment geen doorgang konden vinden.

**Toen Willemspark** weer genoeg leerlingen had, werd er verdergegaan met nieuwe ontwerpen en ideeën. Er werd veel research gedaan. Medewerkers gingen op bezoek bij andere scholen en deden zo inspiratie op voor de nieuw te bouwen school. De oude plannen werden in samenwerking met architectenbureau Topos aangepast aan de nieuwe wensen en vervolgens werd het bouwproces begeleid door Themelion Projectmanagement.

Om het terrein goed te kunnen bereiken tijdens de bouw is het historische pand aan de Frederikstraat gesloopt. Op dit moment wordt de gevel herbouwd in de oude stijl, met daarachter de ruimte voor de buitenschoolse opvang 2Samen.

De poort wordt de toegang tot de school. Totdat die werkzaamheden klaar zijn ligt de ingang nog aan de Cantaloupenburg.

Op 18 mei kregen de leerlingen van basisschool Willemspark voor het eerst les in het splinternieuwe schoolgebouw. Vanaf 2013 zat de school in een zogenaamde "wisselschool" aan de Rooseboomstraat. Elke schooldag werden de kinderen met bussen vanaf de Sophialaan naar de tijdelijke locatie en weer terug gebracht. Hoewel dit voor sommigen voelde als elke dag een schoolreisje was toch iedereen blij weer terug te zijn op de oude vertrouwde plek, maar dan wél in een prachtig nieuw gebouw.

>> lees verder op pagina 3



**Groei en snoei** bij de Archipeltuin en de rand langs het voetbalveld. Stralend koolzaad kleurde de Archipeltuin geel en jong blad kleurde de Atjehstraat (tijdelijk) groen. Dit snoeien gebeurde wat laat, maar er was gekozen voor de schoolvakantie voor de veiligheid. Er mag dan trouwens alleen gesnoeid worden als er geen nesten in de bomen zitten.

EPB

JUNI 2016

Een uitgave van Bewonersorganisatie  
Archipel & Willemspark. Oplage 5000.



**Luchtvervuiling Javastraat**

> pagina 3



**Archipelpoëzie in kaart**

> pagina 5



**Scheiden? Ja, scheiden!**

> pagina 6



**De weg naar Het Schakelpunt**

> pagina 11

**International  
Residents**



Much of the material in this community newspaper can be found in English on the international section of the community website:

[www.archipelwillemspark.nl](http://www.archipelwillemspark.nl)

## Bewonersorganisatie Archipel & Willemspark

**secretariaat**  
p/a Celebesstraat 4, 2585 TJ Den Haag  
Administratie: mw. Trudy Hollander  
T. 404 95 80 (bij geen gehoor T. 350 35 11)  
secretariaat@archipelwillemspark.nl

**voorzitter**  
Arnout Offers  
T. 517 67 01, arnout@archipelwillemspark.nl

**secretaris**  
Katja Beekman  
T. 06 222 06 235, katja@archipelwillemspark.nl

**penningmeester**  
Ruud Klein  
T. 362 57 44, ruud@archipelwillemspark.nl

**leden**  
David Struik  
david@archipelwillemspark.nl  
Karin Hoogsteder - van der Weiden  
T. 364 04 75, karin@archipelwillemspark.nl

**contact zorg en welzijn**  
ruud@archipelwillemspark.nl

**contact duurzaamheid**  
duurzaam@archipelwillemspark.nl

**contact ruimtelijke ordening**  
ruimtelijkeordening@archipelwillemspark.nl

**contact verkeer**  
verkeer@archipelwillemspark.nl

**contact openbare ruimte**  
openbareruimte@archipelwillemspark.nl

**contact cultuur**  
cultuur@archipelwillemspark.nl

**digitale muurkrant**  
in de Archipel in 't Klokhuis en bij AH en in Willemspark bij BodyFlex Yoga

**Klachten stadsbeheer**  
bel 14 070  
Gemeente Den Haag

## Algemene adressen

**Wijk- en Dienstencentrum 't Klokhuis**  
informatie zie pagina 12

**Wijkcentrum Het Schakelpunt**  
Burg. Patijnlaan 1900, 2585 CB Den Haag

**Koffiedrinken 55+**  
maandag t/m vrijdag van 10.00 tot 12.00 uur  
dinsdag 10.00 tot 11.00 uur  
**Geheugentraining**  
Carly Steijn T. 06 398 506 86  
carly.steyn@florence.nl  
woensdag 09.00 tot 16.00 uur  
dinsdag & vrijdag 14.00 tot 16.00 uur  
**Gym op de stoel M.B.V.O.**  
dinsdag 11.00-12.00 uur  
**Aanmelden ter plekke**  
**Maaltijd op woensdag**  
17.00-18.00 uur, info/aanmelden T. 350 35 11  
**Inlooppreekuur wijkverpleegkundige**  
Helen ten Teije  
dinsdag 12.00 - 14.00 uur

**Florence Thuiszorg**  
verzorging en verpleging  
maandag t/m vrijdag tussen 12.00-14.00 uur  
T. 754 13 10 (calamiteiten 413 10 00)  
Stichting Terminale Zorg door vrijwilligers  
T. 754 13 30, info@terminalezorg.nl

## Oppassen geblazen!

Wanneer u een oppas zoekt kunt u onderstaande personen benaderen. De voorwaarden dient u verder zelf te maken.

Malou Polak	T. 350 61 16	Julia Farwerck	T. 06 308 474 14
Dido Graswinckel	T. 06 295 640 60	Godert de Zoeten	T. 06 335 612 95
Sophie Vlaar	T. 362 82 70	Wessel Muller	T. 06 311 969 80

## Houd A&W schoon en prettig!

**Huisvuil ophalen**  
Ophalen huisvuil wekelijks op vrijdag.  
**Papier maandelijks op donderdag.**  
23/6, 21/7, 18/8, 15/9, 13/10, 10/11, 8/12.

**Lantaarn kapot, afvalbakken vol of een verzakte stoep?**  
Meld het aan de gemeente, bel 14 070.  
U krijgt een melding als het is opgelost.

## Voorlichtingsbijeenkomst statushouders

**Op 27 mei vond in het Klokhuis een voorlichtingsbijeenkomst plaats over de komst van statushouders in een pand in de Sumatrastraat.**

**Aanwezig waren:**

- 33 wijkbewoners die zich hadden aangemeld; uitnodigingen zijn alleen verspreid onder direct omwonenden; ik kwam erachter via weekblad Den Haag Centraal en de website van Den Haag en had mij ook aangemeld;
- voorzitter en bestuursleden Klokhuis, voorzitter en bestuursleden bewonersorganisatie;
- wethouder Joris Wijsmuller; hij heeft huisvesting en een door de gemeente vastgesteld sociaal plan voor statushouders in zijn portefeuille;
- Directeur Migrascope Lydie Zaat en de twee toekomstige dagelijkse begeleiders;
- ambtenaren waaronder stadsdeel directeur Marc Prins;
- twee beveiligers bij de deur en onze twee wijkagenten binnen

**Niet aanwezig waren:**

- journalisten; desgevraagd hoorde ik dat spontaan verschenen pers wel welkom was geweest, maar niet met camera's;
- verslaggever wijkkrant.

**Plan**  
Er worden twintig 18+ alleenstaande statushouders gehuisvest in Sumatrastraat 215A vanaf 1 juli 2016. Hieronder kan zich een groep vrouwen bevinden. Dit is niet zeker. Het Centraal Orgaan Asielzoekers (CAO) bepaalt wie er worden gehuisvest. De statushouders komen uit een asielzoekerscentrum (AZC). Over de achtergrond van de mensen die komen is nu nog niets bekend.  
Door de stichting Migrascope zijn twee begeleiders aangesteld. Deze stichting is kort geleden opgericht vanuit de Stichting Anton Constandse die grote ervaring heeft met begeleiding van kwetsbare jongeren met psychische problemen. Migrascope is verantwoordelijk is voor de dagelijkse begeleiding. Gemeente draagt daarnaast zorg voor de uitvoering van het gemeentelijke sociaal plan voor statushouders, in de eerste maanden in samenwerking met Vluchtelingenwerk. Dat betekent onder meer dat binnen 14 dagen alle administratieve zaken geregeld moeten zijn en ook de dagbesteding, zoals taalcursus, leerwerktrajecten, baan of vrijwilligerswerk.

**Relatie met de wijk**  
Wijkbewoners kunnen zich beschikbaar stellen via www.denhaagdoet.nl, zoekterm vluchtelingen.

**Reacties**  
Aanwezigen waren positief. Wel meldde men negatieve geluiden vernomen te hebben in de wijk. Op de vraag wat kunnen wij doen kwam geen concreet antwoord behoudens verwijzing naar eerdergenoemde website. Migrascope zal nog meer info verspreiden in de toekomst. Zij zal voorlichting geven in het Schakelpunt. Men zal ook contact opnemen met de wijkmedia (wie, hoe en wanneer was niet duidelijk).  
Wellicht komt er iets van een openbare werkplaats in het gebouw. Ik vermoed dat men pas na de "inhuizing" (ambtelijke term) plannen kan maken voor activiteiten naast de dagbesteding en voor eventuele specifieke hulp uit de wijk. Direct omwonenden waren geïnteresseerd in een contactpersoon. De begeleiders zijn daarvoor aangewezen. Niet genoemd maar wel vermeld op de gemeentelijke website is de benoeming van een huismeester die zich met technische aangelegenheden zal bezig houden. Er is een algemeen 24-uursmeldpunt in geval van problemen (NB iets anders dan 112 heb ik niet kunnen vinden; ik denk dat dit voor direct omwonenden nog een punt is). Sommigen aanwezigen boden al hulp en spullen aan. Tevens werd gezocht om het pand in mooiere keur te verven. Gemeente is geen eigenaar, maar zal het doorgeven.

**Voor meer informatie kijkt u op...** *Ite van Dijk*

**www.denhaag.nl/statushouders**  
**www.denhaag.nl/nieuwsbrief**  
**www.denhaagdoet.nl**

## Nieuwe bestrating poort Sumatrastraat

De bestrating van de poort Sumatrastraat naar de speelplaats achter de Archipelschool is vernieuwd. Deze doorgang, veelvuldig gebruikt als alternatieve route naar de Bankastraat, is met regenval geen plassegebied meer. Nu nog een afvalbak erbij voor de stratsnackers en we zijn helemaal tevreden.



## Basisschool Willemspark in het Nieuw(s)

# Alles fris, licht en nieuw!

**Een aantal dagen later als de rust is weergekeerd, leidt locatiehoofd Elly van Bentem mij rond. Het ziet er allemaal fris, licht, en nieuw uit. Het ruikt ook nog nieuw, zelfs in de gymzaal.**

De gymzaal en de lokalen hebben een speciaal plafond dat de akoestiek sterk verbeterd. Ook is er een ventilatiesysteem dat zorgt voor voortdurend frisse lucht wanneer er gegymd wordt. De kleedkamers zijn



## Couperus vaartocht en wandeling mei t/m oktober 2016

**Het Louis Couperus Museum** en de Willemsvaart hebben gezamenlijk een Couperusvaartocht ontwikkeld. Gevaren wordt door de grachten waarlangs Couperus woonde en gelopen heeft. Tijdens de boottocht en de wandeling wordt er aandacht besteed aan Couperus (zijn leven en zijn werk) en het Den Haag uit de periode 1863-1923. De boottocht start bij de Wittebrug (aanlegplaats bij Madurodam) en eindigt bij de aanlegplaats tegenover het Hilton Hotel. Hier start de wandeling door het Willemspark, langs 19 eeuwse villa's en Plein 1813. De wandeling onder leiding van een Couperusdeskundige eindigt bij het Louis Couperus Museum.



**Prijzen** De boottocht (45 minuten) en de wandeling (30 minuten) kosten € 15 per persoon (excl. museum-entree). Informatie en reserveren kunt u via de website van Willemsvaart.

**www.willemsvaart.nl** *Christo Padmos*

## Madoerastraat in rep en roer

's Avonds thuishokomend van een concert zien we buiten een merkwaardig tafereel. Straatbewoners schijnen naar binnen met felle zaklampen, burengluren door brievenbussen en lopen snuivend rond. Wat is hier aan de hand? Ook wij worden nu een stinkende chemische rooklucht gewaar, de oorzaak van deze commotie. Waar is de fik? Mensen durven niet te gaan slapen voordat de brandweer gebeld is. Die komt, om met een speciale lamp te schijnen op rookafvoer. En ja hoor, de boosdoener wordt ontdekt. De bewoner vertelt laconiek dat hij zijn open haard al 20 jaar stookt, nooit klachten. En iedereen kan 'opgelucht' naar bed.

Maar ook in de slaapkamers dringt de rook door, slapen met open raam is geregeld een kwelling. Is die rook behalve vervelend eigenlijk ook schadelijk? Internet spreekt van fijnstof en hinderlijke stank, gelukkig ook van slim stoken om dit te beperken. Kortom: praat met uw buren om te zien of er iets aan te doen valt. Een tevreden stoker is geen onrustroeker.

*Michiel Ottolander*



Locatiehoofd Elly van Bentem: "Het was het wachten meer dan waard"

NVDL

## Luchtvervuiling Javastraat opnieuw schrikbarend hoog

**Rapport Milieudefensie gepubliceerd na jaar meten**

**De 'prijs' voor de vieste straat van Nederland ging dit jaar naar de Haagse Hoefkade, een gedeelde eerste plaats met de Stadhouderskade in Amsterdam. De gemeten stikstofdioxide was daar gemiddeld 46 µg/m3. De tweede plaats was voor de Javastraat, met 45 µg/m3, opnieuw ver boven de wettelijke norm van 40 µg/m3.**

Dit terwijl de Javastraat door werkzaamheden tijdelijk dicht is geweest, van 9 oktober tot 13 november. In de meetresultaten is te zien hoe de concentraties omlaag duiken zodra de straat tijdelijk dicht gaat voor gemotoriseerd verkeer (van 50 µg/m3 in meetperiode sept/okt naar 32 µg/m3 in meetperiode okt/nov). De hoge concentraties in de Javastraat, Hoefkade en de Vaillantlaan (40 µg/m3) zijn mede het gevolg van het verkeerscirculatieplan (vcr) dat in 2009 in Den Haag werd



Foto: Milieudefensie / Pierre Crom

## Herdenkingen 2016

**Voor de doortocht op 5 mei** van de Liberty Tour door onze wijken stonden in elk geval op het Bankplein nogal wat mensen. De optocht werd voorafgegaan door estafettelopers; daarna volgde een groot aantal voertuigen uit de tijd van de bevrijding.



**Op 8 mei** was de herdenking bij het Irenemonument op het Burgemeester De Monchyplein en dit met o.a. een aantal veteranen van de Prinses Irene Brigade, die onze stad in 1945 bevrijdde.



LVDB



Huizen hebben karakters. Bewoners ook. Ze moeten bij elkaar passen. Dat weten wij als geen ander. Wij hebben een lange ervaring en een breed netwerk. Wij kennen onze klanten en weten wat ze willen. En waarom. Daarom zijn wij de beste onderhandelaars, de meest gedegen adviseurs en de meest empathische coaches. Omdat dat is wat ons drijft: uw beslissing er een te laten worden waar u nooit spijt van hebt.

**ESTATA**  
MAKELAARS O.G.

Unique people, unique homes

070 350 70 50 | WWW.ESTATA.NL

## Thuiszorg die bij u past

### De 4 zekerheden van Evita Zorg

- 1 altijd en direct inzetbaar
- 2 alle zorg en ondersteuning thuis
- 3 vaste zorgverlener die bij u past
- 4 volgens afspraak op afgesproken tijd



Wees welkom in Evita Lokaal

Van Alkemadealaan 315  
2597 AJ Den Haag  
t 070-3141600  
f 070-3141601  
www.evita Zorg.nl  
info@evita Zorg.nl

**EVITA LOKAAL**  
Van Alkemadealaan 309A  
2597 AJ Den Haag  
t 070-3141606  
www.evita Zorg.nl/evita-lokaal

## exoten•hof

Een wereld aan diversiteit in verse groente en fruit

Bezoek eens onze website.

Ons hele assortiment thuis op een presenteerblaadje. Bestelgemak voor iedereen.

Bankastraat 78g | T 070 350 52 50 | info@exotenhof.nl  
2585 EP Den Haag | F 070 331 90 71 | www.exotenhof.nl



Bankastraat 44  
Telefoon 070 355 02 44  
www.zuivelland.nl

- kaasspecialiteiten**
- top kwaliteit boerenkaas
  - honderden soorten binnen en buitenlandse kaas
  - versgebonden noten
  - boeiend assortiment olijven
  - kaassouvenirs

voor kenners van smaak!



Wij zoeken **Enthousiaste vrijwilligers**

Wie bieden **Afwisseling Sociale contacten Een prachtige omgeving**

Informatie **070 358 58 57**  
vanschaik@beeldenaanzee.nl

Dagelijks geopend voor lunch en diner



ma t/m vr van 08.30 uur tot 23.30 uur  
zaterdag van 9.00 uur tot 23.30 uur  
zondag van 12.00 uur tot 23.30 uur  
keuken geopend tot 21.30 uur

Bankastraat 32  
2585 EN Den Haag  
T 070 350 38 16

Elke laatste zondag van de maand live muziek vanaf 16.00 uur



Alexander Gogelweg 32  
2517 JJ Den Haag  
T (070) 35 88 000  
F (070) 35 88 707  
E notaris@matzingereversdijk.nl  
I www.matzingereversdijk.nl



Lunch  
Diner  
Party  
Borrel  
Buffet  
Catering

Atjehstraat 66  
2585 VL Den Haag  
Telefoon 070 352 39 98

# Everyone Sang

## Muurgedicht oorlog en vrede onthuld bij Vredespaleis

De onthulling van Archipeloezie's elfde muurgedicht op zaterdag 21 mei begon met een concert door Heleen van der Weel, beiaardier van het carillon van het Vredespaleis. Terwijl de zon doorbrak buitelden de klanken van het Vredescarillon over alle belangstellenden heen.

Het nieuwe muurgedicht is te bewonderen op de Burgemeester van Karnebeeklaan 3. Archipeloezie wilde voor deze locatie, vlak bij het Vredespaleis, en vlak bij de plek waar vroeger Kunstzaal Kleykamp stond, een passend gedicht kiezen. Dat werd Everyone Sang. Het gedicht werd na het einde van de Eerste Wereldoorlog geschreven door de Engelse dichter Siegfried Sassoon. Sassoon nam in 1914 dienst in het Britse leger. Everyone Sang kan worden gelezen als gedicht over het einde van de oorlog, als viering van de vrede, of – de insteek van Sassoon – als visie op een betere wereld met gelijkheid en rechtvaardigheid voor iedereen.

**Bijzondere gasten** waren de heer Joris Wijsmuller, wethouder Stadsontwikkeling, Wonen, Duurzaamheid, Cultuur en Erfgoed; de heer Nick Heath, Plaatsvervangend Chef du Poste van de Britse Ambassade; de heer Jeroen Vervliet, Directeur Bibliotheecaris van het Vredespaleis; en Bert Kepel, praeses van de Haagse Studenten Vereniging.

Wethouder Wijsmuller vond dat de muurgedichten een bijdrage leveren aan Den Haag als literaire stad. Jeroen Vervliet vertelde hoe het Vredespaleis in 1913 werd opgericht om het pacifisme, het internationalisme, en het geloof in Vrede door Recht gestalte te geven. De Grote Oorlog verstoortte deze vrede. Vervliet memoreerde dat Nederland indertijd zo'n 1 miljoen vluchtelingen opnam, op een bevolking van ongeveer 7 miljoen. Voor de miljoenen slachtoffers van oorlogen spelen we op Vredescarillons, aldus Vervliet. "Laten we telkens bewust over de kans op vrede nadenken, hoop hebben. En laten we ons openstellen voor de fysieke omgeving waarin wij ons bevinden, inspiratie ontlend aan wat ons attendeert op vrede, zoals het iconische Vredespaleis, maar evenzeer door het dichtwerk van de 'war poet' Siegfried Sassoon met Everyone Sang."

Nick Heath gaf vervolgens een indrukwekkende voordracht van het gedicht. Tenslotte lieten de heren Wijsmuller, Heath, Vervliet en Kepel witte duiven opvliegen – als verwijzing naar de vogels in het gedicht van Sassoon, en als symbool voor vrede.

Ruth van Rossum — Stichting Archipeloezie

[www.archipeloezie.nl](http://www.archipeloezie.nl)



Nick Heath, Jeroen Vervliet, Joris Wijsmuller en Bert Kepel laten witte duiven op voor het gedicht van Siegfried Sassoon

## Poëzie

ARCHIPEL

Onze buurt heeft inmiddels elf poëziemuren. Elk muurgedicht is uitgevoerd in een ander lettertype. Hier ziet u wat er tot nu toe is gerealiseerd. Stel met deze kaart uw eigen wandeling samen en geniet van poëzie, typografie, en bijzondere plekken in de buurt. Meer muurgedichten volgen!

**Bankastraat / Atjehstraat**  
gedicht: Dromen  
dichter: Constantijn Huygens  
letter: Versa  
ontwerp: Peter Verheul

**Bankastraat / Laan Copes van Cattenburch**  
gedicht: This Is Just To Say  
dichter: William Carlos Williams  
letter: TheMix  
ontwerp: Lucas de Groot

**Surinamestraat / Laan Copes van Cattenburch**  
gedicht: Je bent zo anders dan ik  
dichter: Hans Andreus  
letter: DTL Caspari  
ontwerp: Gerard Daniëls

**Javastraat / Javaalaan**  
gedicht: De Nachtgalen  
dichter: J.C. Bloem  
letter: DTL Dorian  
ontwerp: Elmo van Slingerland

**Nieuwe Schoolstraat 52**  
gedicht: in ongeremd rennen  
dichter: Hélène Geléns  
letter: Productus  
ontwerp: Petr van Blokland

**Bankastraat 48**  
gedicht: Regen  
dichter: Ivo van Strijtem  
letter: Collis  
ontwerp: Cristoph Noordzij

**Burgemeester Patijnlaan 1928**  
gedicht: Zomer XVIII  
dichter: K.L. Poll  
letter: Dolly  
ontwerp: Underware

**Surinamestraat / Hofje van Schuddegeest**  
gedicht: Ga nu maar liggen liefste  
dichter: Rutger Kopland  
letter: Ruse  
ontwerp: Gerrit Noordzij

**Javastraat / Alexanderplein**  
gedicht: Midsummer, Tobago  
dichter: Derek Walcott  
letter: Diamant  
ontwerp: Joost Dekker

**Kanonstraat / Koninginnegracht**  
gedicht: Laat  
dichter: Leonard Nolens  
letter: DTL Documenta  
ontwerp: Frank E. Blokland

**Burg. van Karnebeeklaan 3**  
gedicht: Everyone Sang  
dichter: Siegfried Sassoon  
letter: DTL Haarlemmer  
ontwerp: Jan van Krimpen

[WWW.ARCHIPELPOEZIE.NL](http://WWW.ARCHIPELPOEZIE.NL)

De beelden van muur 01 t/m 06 zijn gefotografeerd door Herman Schartman

LUXE STUDIO'S TE HUUR IN

## Residence Haganum

In Residence Haganum is het comfortabel wonen zonder zorgen. En als u zorg nodig heeft, dan maakt u gewoon gebruik van ons professionele zorgteam.

Residence Haganum is gevestigd in het gezellige Zeeheldenkwartier en beschikt over 29 woonzorgstudio's die van alle gemakken zijn voorzien. De zorg, begeleiding en activiteiten stemmen wij af op uw wensen.

U beschikt onder meer over een kitchenette, een ruime badkamer, een sfeervol restaurant, een ontmoetingsruimte met bibliotheek, een prachtige tuin, een beautysalon en een fysiotherapie-ruimte.



**BELANGSTELLING?**  
Op [www.residencehaganum.nl](http://www.residencehaganum.nl) vindt u meer informatie. Belt u voor een rondleiding met 070 - 318 49 00.

**Florence Allure**

**RESIDENCE HAGANUM**

## SUCCESVOL VERKOCHT!

Wij verkochten onder andere deze woningen het afgelopen jaar bij u in de omgeving!

**Frederikstraat 75**  
Den Haag

**Anna Paulownastraat 27B**  
Den Haag

**2e van Blankenburgstraat 175,**  
Den Haag

**Doorniksestraat 59**  
Den Haag

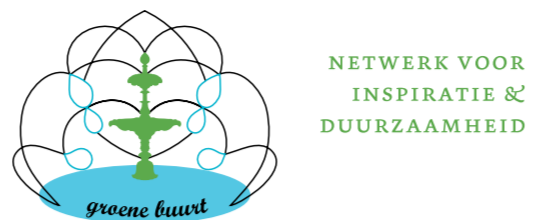
**van Tedingerbrouckstraat 8**  
Den Haag

**WILT U OOK UW HUIS SUCCESVOL VERKOPEN?**



**NEEM DAN CONTACT OP MET 1 VAN ONZE MAKELAARS**

BurgerVanLeeuwen Garantiemakelaars | Stevinstraat 157 | 070-3502304 | info@bvl.nl | www.bvl.nl



Sinds enkele weken kun je in de plastic-bak ook blikjes en drankpakken kwijt. Dat lijkt wat tegenstrijdig. Eerst alles apart en nu weer samen. Hoe zit dat? We vragen een rondleiding aan bij de gemeente en gaan naar de Binckhorst.

**Pieter Kaltner**, manager operations HMS, neemt alle tijd om onze vragen te beantwoorden en neemt ons mee op een toer langs het afval. Een bijzondere ervaring. Die geordende chaos en die enorme hoeveelheid afgedankte restanten van onze welvaartstaat.

#### Grondstoffen sparen

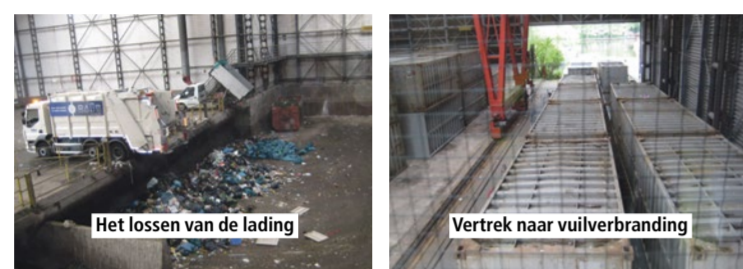
Alle 500.000 Hagenaars samen produceren elke dag 600.000 kg afval. Dat is elke dag meer dan 1 kg afval per persoon. Een onwaarschijnlijk hoeveelheid. Op dit moment wordt 30% van al het Haagse afval gescheiden. Landelijk ligt dat cijfer, volgens Milieu Centraal, op 51%. Pieter Kaltner: "Het beleid van de gemeente is gericht op bronscheiding. Betere afvalscheiding vereist een cultuurverandering. Er moet een urgentiebesef komen. Iedereen moet snappen waarom we moeten scheiden. En dan hebben we het over het milieu, energiebesparing en schaarste van grondstoffen". Het is duidelijk, de bronscheiders dat zijn wij allemaal!

#### Nieuwe plannen van de gemeente

1. Meer en beter gescheiden inzamelen. Deze doelstelling van de gemeente moet in 2020 zorgen voor een afvalscheiding van 40% en dat wil ze bereiken door o.a. het aantal sorteerbakken in de wijken uit te breiden en bij hoogbouw meer rolcontainers neer te zetten.
2. Meer maatwerk bij het inzamelen. Daarvoor worden eerst de specifieke kenmerken van een stadsdeel in kaart gebracht. Van alle grote steden heeft Den Haag de hoogste bevolkingsdichtheid met veel kleine woningen, veel hoogbouw en weinig ruimte voor afvalscheiding.

## Scheiden? Ja, scheiden!

**'Groene Buurt' bezoekt Haagse Milieu Services (HMS) en verdiept zich in de wonderde wereld van ons afval.**



Het hele proces moet zo makkelijk mogelijk worden voor de bewoners. En er komen proeven met gekleurde zakken per afvalsoort die ook geschikt zijn voor de ondergrondse restafvalcontainers (de zgn. oracs). Dat zal het leven van de bronscheider in ieder geval vereenvoudigen!

#### Wat je vaak hoort: waarom zou ik mijn afval scheiden?

Het gaat toch allemaal de verbrandingsoven in. Dat klopt voor alles wat je in de afvalzak aan de stoeprand zet, het zgn. grijze afval. Dat gaat allemaal de verbrandingsoven in. In rook opgelost! Of zoals Thomas Rau\* het noemt: 'het grondstoffencrematorium'. Groen afval wordt maar in een aantal wijken opgehaald en gaat naar Rozenburg om tot compost te worden verwerkt. En nu nog de drankpakken die sinds kort bij het plastic mogen. Ze worden gemaakt van karton en polyethyleen en soms nog een dun laagje aluminium. Er zijn nieuwe systemen ontwikkeld om alle materialen uit elkaar te halen en afzonderlijk voor hergebruik in te zetten.

#### Het vaste vrijdagochtendritueel

Daar staat ie weer; die huisvuilzak. Lijdzzaam aan de stoeprand. Daarnaast de groene GFT-bak (met groente-fruit- en tuinafval). Maar daarmee zijn we er nog lang niet. We gaan door met scheiden. En we gaan en masse naar de inzamelcontainers in de buurt, met onze flessen, ons plastic, ons papier, onze overtollige kleding, onze kleine elektrische apparaten... Het is een gedoe, maar de beloning is - zeker als je het plastic apart inlevert - een halfvol huisvuilzakje elke vrijdag en het goede gevoel dat je een bijdrage levert aan een beter milieu.

[www.groenebuurt.net](http://www.groenebuurt.net)  
[www.milieucentraal.nl](http://www.milieucentraal.nl)  
[www.denhaag.nl/home/bewoners/natuur-en-milieu/afval.htm](http://www.denhaag.nl/home/bewoners/natuur-en-milieu/afval.htm)

\* Voor meer informatie over Thomas Rau: zie de Tegenlichtuitzending van de VPRO van 16/11 2015 [www.npo.nl/tegenlicht-kort-einde-van-bezit](http://www.npo.nl/tegenlicht-kort-einde-van-bezit)

## 50% tot 60% gas besparen met hulp van de overheid!?

Deze investeringssubsidie duurzame energie (ISDE) maakt het heel aantrekkelijk, zowel voor particulieren als voor bedrijven (vve's), om te investeren in de aanschaf van een warmtepomp of zoneboiler.

We moeten van onze gasverlating af en overstappen op duurzame energie. Dat is wat de overheid met deze subsidie (€ 70 miljoen voor dit jaar) beoogt, en zij komt daarmee de gemaakte afspraken in het Energieakkoord van 2013 na. Meer energie besparen en CO<sub>2</sub>-uitstoot terugdringen is het motto. De regeling geldt zowel voor particulieren als voor bedrijven, dat maakt het voor onze wijk heel interessant, want ook vve's kunnen meedoen.

De hoogte van de subsidie is uiteraard afhankelijk van het aangeschafte apparaat. Bijvoorbeeld: u wilt minder gas gaan gebruiken en u schaft een kleine hybride warmtepomp van 5kW aan. Als u deze aanschaf via de 'Groene Buurt' doet en minimaal 5 huishoudens uit Archipel & Willemspark meedoen, dan komt bovenop de ISDE-subsidie van € 1000 nog een compensatie voor het verminderen van CO<sub>2</sub>-uitstoot van € 200 van het Klimaatsfonds plus nog € 200 van het Fonds 1818. Bij elkaar € 1400! Het is een gunstig moment om deze aanschaf nu te doen, buiten het stookseizoen en nu de subsidiepot nog vol zit!

Uitgebreide informatie over de werking van warmtepompen kunt u vinden op onze website.

[www.groenebuurt.nl](http://www.groenebuurt.nl)

De informatie over de ISDE subsidie vindt u op de website van RVO. [www.rvo.nl/subsidies-regelingen/investeringsubsidie-duurzame-energie](http://www.rvo.nl/subsidies-regelingen/investeringsubsidie-duurzame-energie)



## Energie Café dinsdag 28 juni

Veel meer informatie over de ISDE-subsidie en warmtepompen kunt u krijgen op ons volgende EnergieCafé dat wij gaan organiseren op 28 juni op de vertrouwde locatie in het Grand Café van Winkelman & van Hessen.

Reserveer deze datum vast in uw agenda



## Weetjes over ledverlichting en besparen op stroomgebruik

Lichtopbrengst voor ledlampen wordt uitgedrukt in Lumen =lm

B.v. de lichtopbrengst van een gloeilamp van 40 watt is vergelijkbaar met een ledlamp van 400 tot 500 lm.

Lichtkleur wordt uitgedrukt in Kelvin =K

Licht van een gloeilamp is vaak 2.700K

Neem voor warm licht een ledlamp van 3000 K of minder. Hoger dan 3000K wordt het licht koeler en witter.

De fittingen blijven hetzelfde als je overstapt van gloeilampen naar spaar- of ledlampen. Twee formaten zijn standaard: klein = E14 en groot = E27.

Spaarlampen hebben tijd nodig om tot volledige lichtopbrengst te komen. Ledlampen branden meteen op volle sterkte.

Ledlampen gaan meer dan 20.000 branduren mee, een gloeilamp maar 1.000.

Het dimmen van een gloei- of halogeenlamp is niet efficiënt, de lichtopbrengst daalt veel sneller dan het stroomverbruik. Bij dimbare spaar- of ledlampen daalt het elektriciteitsgebruik ongeveer evenredig.

Gloeilampen mogen gewoon in de vuilniszak (niet in de glasbak)

Spaarlampen, ledlampen en tl-lampen horen thuis bij het klein chemisch afval.

Ze kunnen ook gratis ingeleverd worden bij de winkel waar je nieuwe lampen koopt of bij de milieustraat van de gemeente.

Voorkom onnodig sluipverbruik (= onzinstroom) door je apparaten (modem, stereo, tv, computer) echt helemaal uit te zetten als je ze niet gebruikt.

Laat ook zuinige ledlampen niet onnodig branden.

Voor meer informatie

[www.milieucentraal.nl](http://www.milieucentraal.nl)  
[www.energyguards.nl](http://www.energyguards.nl)

## Nextdoor verbinding in de buurt

Super handig! Je wilt iets leuk organiseren in de buurt, je bent iets kwijt, je hebt iets nodig of je wilt gewoon je burens waar je niet zo gauw tegenpraat, leren kennen. Via de app Nextdoor is dat allemaal mogelijk.



**Buurtbewoner Reza Karim** besloot de app voor de Archipelbuurt te activeren. Hij kwam in actie en stuurde 200 brieven naar de bewoners van de Atjehstraat met het verzoek zich aan te sluiten bij Nextdoor.

Reza werkt in de beveiliging. Voor hem was dan ook de eerste reden om de app te activeren: veiligheid. Hij werd getriggerd door de grote waarschuwborden van de politie op het Nassaplein. De app leek hem een geschikt middel voor buurtbewoners om een oogje in het zeil te houden bij de risico's van inbraak en diefstal. Een mededeling op de app geeft medebewoners de gelegenheid om snel te reageren. Het is ook mogelijk om een alarmbericht te verzenden. Dat kan handig zijn voor mensen die alleen wonen.

#### Veiligheid en gezelligheid

Eigenbelang was wel het laatste waar Reza aan dacht toen hij begon. Het beheren van de app levert hem geen financieel voordeel op. Voor hem is het een hobby en een manier om de buurt meer samenhang te laten krijgen. 'Niet alleen focussen op veiligheid', zegt hij, 'maar ook gezellige dingen met elkaar ondernemen.' Want de app is natuurlijk voor veel meer bedoeld dan alarm bij onheil. Dat blijkt ook al uit de eerste mededelingen die erop zijn verschenen. Zo zijn er al verzoeken om een vouwfiets te lenen, een oppas te krijgen of een huishoudelijke hulp te regelen. De deelnemers druppelen binnen, maar toch hebben nog lang niet genoeg bewoners gehoor gegeven aan de oproep om zich aan te sluiten bij Nextdoor. Reza hoopt op veel meer aanmeldingen. Wil je meedoen? Kijk op [Nextdoor.nl](http://Nextdoor.nl) of download de app.

[www.nextdoor.nl](http://www.nextdoor.nl)

LvL

## VluchtelingenWerk Den Haag zoekt... Vrijwillige Jobcoach/trainer



**VluchtelingenWerk Den Haag is op zoek naar vrijwillige jobcoaches/trainers in arbeidsparticipatie. In deze functie train en begeleid je vluchtelingen richting werk.**

Lijkt deze functie jou interessant? Ben je bij voorkeur 16 uren per week beschikbaar? Heb je ervaring als (loopbaan)coach of ervaring met trainen en doceren? Meld je dan als vrijwilliger aan bij VluchtelingenWerk.

Voor meer informatie over deze vacature ga naar... [vluchtelingenwerk.nl/zuidwestnederland/vacatures/jobcoachtrainers](http://vluchtelingenwerk.nl/zuidwestnederland/vacatures/jobcoachtrainers) Voor persoonlijk contact over deze vacature en/of aanmelding kunt u contact opnemen met Hans Willemse: [hwillemse@vluchtelingenwerk.nl](mailto:hwillemse@vluchtelingenwerk.nl) of 071 513 30 88

**EEN BLOEMETJE VAN UW AANNEMER?**

Omdat ons bedrijf overzichtelijk en transparant is, is er veel persoonlijke aandacht. Goed overleg, is de basis van een uitstekende service. We zijn trots op onze producten en de efficiëntie waarmee we werken. Door speerpunten zoals kwaliteit, betrouwbaarheid en kostenbeheersing bouwt Alexandria op een effectieve manier aan het resultaat voor ieder project. Alexandria beschikt over expertise, middelen en de juiste houding om uw aannemingsproject op tijd en succesvol op te leveren... en daar hoort een bloemetje bij!

Is uw woning in de Archipelbuurt, Willemspark of Prinsenvinkelpark aan onderhoud toe? Bekijk dan onze diensten en video op [www.alexandriabv.nl](http://www.alexandriabv.nl) of vraag daar vrijblijvend een offerte aan.

Julia Schlemmer, directeur  
Alexandria Garantie Aannemers

**De Haagse Boekery**

Literatuur ~ Kinderboeken

Antroposofie ~ Filosofie

en heel veel kunstkaarten

Frederikstraat 24 • 2514 LK Den Haag  
 (070) 346 48 00 • info@haagseboekery.nl  
 www.haagseboekery.nl

**APOTHEEK NAUTA**

•Bankastraat 60, 2585 EP Den Haag  
 Telefoon (070) 354 00 70  
 •Javastraat 5  
 Telefoon (070) 365 60 62

Geopend maandag t/m vrijdag van  
 8.30-17.30 uur. Op zaterdag van  
 11.00-15.00 uur alleen Bankastraat.

*Ook voor bezorging aan huis of op het  
 werk (op het voor u gewenste tijdstip  
 en kosteloos)*

Fysiotherapie  
 Manuele therapie  
 Psychosomatische fysiotherapie  
 Medische Fitness  
 Consulten  
 Advies/begeleiding

**Archipel**  
 Fysiotherapie &  
 Manuele therapie

Sumatrastraat 205  
 2585 CP Den Haag  
 070 - 3503990  
 Locatie "De Bataaf"  
 Ver Huëllweg 2  
 2585 JC Den Haag  
 070 - 3506944

www.archipelfysiotherapie.nl

**Zorg thuis nodig?**

**Bel met Gideon Baltas**  
 Wijkverpleegkundige  
 Belgisch Park  
 T. 06 - 82 01 06 41

Vestiging Scheveningen / Belgisch Park:  
 Renbaanstraat 133  
 2586 GA Den Haag

**HWW zorg**  
 HANDE WILK - DE WILKSTRAAT

(070) 379 33 03 / hwwzorg.nl

GEHEEL VERNIEUWD MET NIEUWE EIGENAAR

**Java**  
 SCHOENSERVICE

SCHOENREPARATIES • SLEUTELS • SPANNERS • VETERS  
 INLEGZOLEN • ONDERHOUDSMIDDELEN  
 JAVAstraat 57, 2585 AG DEN HAAG  
 RONDJAVASCHOENSERVICE.NL • WWW.JAVASCHOENSERVICE.NL  
 TEL. (070) 352 82 89

**Spaans spreken...**  
 ...VANAF DE EERSTE LES!

- Spaans leren spreken met Paola in Archipelbuurt
- Hier leert u - in kleine groepen (3-5 personen) of individueel - op informele manier de Spaanse taal direct toe te passen.
- Spaans voor kinderen is ook mogelijk.
- Gratis intakegesprek!

Mobiel: 06-22104214 Mail: paolavarelamarnich@hotmail.com  
 www.spaansmetpaola.net

**Archipel**  
 ZONWERINGEN & ROLLUIKEN  
 Paramaribostraat 143, 2585 KB Den Haag

**Tel. 070-346 17 70**  
 archipelzonwering@gmail.com

Gespecialiseerd in zonweringen en rolluiken sinds 1949

**MEIJER**  
 FINANCE

Marius Meijer AARB

Javastraat 14  
 2585 AN 's-Gravenhage  
 Tel.: 070 - 360.02.32  
 www.meijerfinance.nl

**J.J. STROÏNK**  
 SINDS 1979  
 TANDPROTHETICUS

- Gespecialiseerd in volledige en frame gebitsprotheses ook op implantaten
- 30 Jaar lange ervaring en persoonlijk advies
- Vergoeding vanuit de basisverzekering tevens bij bezoek aan huis
- Voor spoedreparaties en pasvormcorrecties kunt u ook bij ons terecht volgens afspraak
- Onze praktijk is rolstoeltoegankelijk

Riouwstraat 17, 2585 GP Den Haag (070) 35 00 482  
 Website: www.praktijkstroink.nl

**Celeste Parfums**

Acqua di Parma Leonor Greyl  
 Annick Goutal Lorenzo Villorosi  
 Caudalie Mason Pearson  
 Cire Trudon Molton Brown  
 Creed Parfums D'Orsay  
 Diptyque Penhaligon's  
 Geo F. Trumper Serge Lutens

24/7 online  
 FREDERIKSTRAAT 963 - 070-346 14 87  
 WESHOP WWW.CELESTE-PARFUMS.NL

**Gransjean**  
 WIJNEN EN DELICATESSEN

Steeds voor u op  
 zoek naar bijzondere  
 lekkernijen!

Bankastraat 12, Den Haag  
 www.gransjean.nl

**Frankvalk**

**Koffiehuis De Prinsevink**  
 Kerkhofaan (t.o. Prinsenvinkelpark)

Een gezellig koffiehuis met terras  
 waar Frank en Maryam van der Valk u  
 gastvrij ontvangen en laten genieten  
 van diverse specialiteiten.

U heeft bij ons een ruime keuze  
 uit diverse belegde broodjes, uitsmij-  
 ters, soepen etc.

Geopend van maandag t/m vrijdag  
 van 6.30-18.00 uur.  
 tel. 070 350 47 25  
 www.prinsevink.nl (catering)

TUINAANLEG EN ONDERHOUD  
 HOVENIERSBEDRIJF  
**"DE CONIFEER"**

Ook voor uw sierbestrating,  
 kleine sloopwerkzaamheden,  
 balkon, snoeien en roeien van bomen.

R.G. v. Straaten  
 Borneostraat 54  
 2585 TW Den Haag

Telefoon/Fax: 070-3541806  
 Werk 16.00 uur  
 Mobiel: 06-53780411  
 Mail: info@deconifeer.nl

**ANNETTE POLDERMAN**  
 LIJSTEN / ENCADREMENTEN

BANKASTRAAT 85  
 2585 EH DEN HAAG  
 TELEFOON: 070 - 355 62 25

**CJ**

Chr. Th. JEHEE

Steenhouwerij en  
 Natuursteenhandel

Gevelbekleding - Schouwbekleding  
 Trapbekleding - Vloeren  
 Vensterbanken - Grafmonumenten

Sumatrastraat 30 2585 CS Den Haag  
 Telefoon 070 - 359 44 80 Telefax 070 - 352 08 06

**Drost & Juten**  
 Netwerk Notarissen

Samen kunnen wij meer voor u betekenen

Postbus 85694, 2508 CJ Den Haag  
 Nassauplein 36, 2585 ED Den Haag  
 Telefoon (070) 342 51 00  
 Fax (070) 356 27 38  
 E-mail info@drosjtuten.nl  
 Op afspraak ook 's avonds geopend

**onbetaald & onbetaalbaar**

**Marlous van der Togt**

Al jaren is "Taal aan Zee" een organisatie waar een grote groep vrijwilligers zich inzet voor vluchtelingen. Marlous van der Togt meldde zich er een jaar of vier geleden aan. Ze begeleidt een groepje vluchtelingen bij hun poging om goed Nederlands te leren.




**"M'n hele leven heb ik volledig gewerkt, 47 jaar.** Ik heb veel verschillende banen gehad, van de geheime dienst tot de Oorlogsgravenstichting en als laatste 33 jaar als griffier bij de rechtbank. De Oorlogsgravenstichting was trouwens ooit nog aan het Bankplein gevestigd. Dus gevarieerd en boeiend werk waarmee ik met veel sociale aspecten van de maatschappij in aanraking kwam. 'Wat nu?' dacht ik, toen ik met pensioen ging. Via via kwam ik bij 'Taal aan Zee' terecht en daar ben ik helemaal in m'n element."

**"Ik begeleid een spreekgroepje, drie personen, een man uit Iran, een vrouw uit Irak en een vrouw uit Somalië"**

"Aan een grote groep lesgeven wilde ik liever niet en één op één eigenlijk ook niet. Nu heb ik een mooie middenweg: ik begeleid een spreekgroepje, drie personen, een man uit Iran, een vrouw uit Irak en een vrouw uit Somalië. Het idee is dat ik ze help met Nederlands leren maar in de praktijk gaat het veel verder. Ik ondersteun ze met adviezen op medisch en maatschappelijk gebied en een enkele keer ook financieel. Je ontwikkelt een band met ze en je ziet

hun Nederlands verbeteren. Je ziet ook hoe moeilijk het Nederlands is! Ik help ze soms met zaken uit hun privé leven, als ze een brief moeten schrijven of ergens informatie over moeten opzoeken of zelfs bij het opstellen van een bezwaarschrift."

**Allemaal vrijwilligers**  
 "Taal aan Zee draait vrijwel helemaal op vrijwilligers, meer dan 250, maar het is een zeer professionele en goed geoliede organisatie. Alle medewerkers worden geschoold en ook regelmatig weer bijgeschoold. Er wordt Nederlandse les gegeven aan asielzoekers en vluchtelingen, en aan geïsoleerde anderstalige vrouwen. Daarnaast zijn er cursussen Engels en computervaardigheden. De zogenoemde 'taalmaatjes', oefenen Nederlands op individuele basis. Waar mogelijk wordt er ondersteuning gegeven bij de oriëntatie op studies en banen. Voor de vrijwilligers is het leerzaam en inspirerend. Samenwerken met vluchtelingen verhoogt je kennis en je inlevingsvermogen enorm."

"Ik beleef er veel plezier aan. Er werken prettige mensen en het contact met de collega's is heel goed. Zo heeft het werk daar voor mij op allerlei manieren een sociale dimensie. Het brengt structuur in mijn leven en ik word er erg vrolijk van. Ik kijk er altijd naar uit om erheen te gaan. En met mijn leerlingen heb ik een warme band. Ze zijn blij met Nederland en met mij!"

www.taalaanzee.nl LVL

**Werkt u ook als vrijwilliger?**  
 De redactie is op zoek naar mensen die een interview willen geven over het werk dat ze vrijwillig doen.

**Interesse?** Meld je aan bij else@archipelwillemspark.nl o.v.v. 'onbetaald'. Doen!

**GEUREN & KLEUREN IN DE WIJK**

**Colombianen houden van veel eten**

Als Rosa mij een foto van het gerecht toont, dan lijkt het wel een schotel voor meerdere personen, vooral met veel vlees. 'Nee hoor deze *Bandeja Paisa* is voor één persoon, de hoofdmaaltijd die 's middags op tafel komt. Erg lekker maar een beetje machtig', aldus Rosa.



**Rosa Useche Reyes**, geboren in Villavicencio, een klein plaatsje in het zuiden van Colombia, woont al 27 jaar in Nederland. Zij is de eigenaar van lunchroom Limoncello (Italiaanse likeur) in de Bankastraat. Het gezellige en intieme pandje waar op een zonnige dag alle stoelen en tafeltjes buiten worden gezet die nodig zijn voor de aanloop.

Rosa heeft een opleiding gehad in de fotografie, bewerking, afwerking en alle techniek die erbij hoort. Haar toenmalige Nederlandse echtgenoot heeft ze daar ontmoet en ze kwam met hem naar Nederland.

Ook hier heeft ze jaren gewerkt in de fotografie. Ze miste echter het echte contact met mensen en bedacht een uitweg hiervoor. Een lunchroom was haar antwoord. Limoncello is nu al tien jaar een bekende plek in de wijk, met een aantal vaste gasten die vooral haar hartelijkheid en warmte waarderen, afgezien van de lekkernijen. Een knuffel hoort er al gauw bij.

**De Colombiaanse keuken**  
 Je zou zeggen dat Colombiaanse Rosa vooral de keuken uit eigen land zou presenteren. 'Onze keuken is heerlijk kruidig en vlees speelt de hoofdrol. Maar omdat het altijd zoveel is, grote porties, volop vlees

en soms bewerkelijk, vond ik het niet zo geschikt om dit te serveren in mijn lunchroom. In Limoncello zijn de gerechten licht, veel vegetarisch met een kruidige touch en lekker gebak. Geen vaste gerechten maar de inspiratie van de dag. Dit wil ik graag aan mijn gasten aanbieden.'

Vroeger thuis heeft Rosa eigenlijk nooit gekookt, dat deed moeder altijd. Ze houdt of beter gezegd, ze hield helemaal niet van koken. Mijn verbaasde blik krijgt een schaterende lach als antwoord. 'Nu vind ik het leuk omdat ik mijn eigen recepten heb en gerechten maak en steeds zoek naar de mooie ingrediënten die per seizoen mij inspiratie geven. Door te lezen in kookboeken en te experimenteren vooral met kruiden, heb ik veel plezier in koken gekregen.

Op de luifel van het pand staat 'Italiaanse stijl', waar komt dat vandaan. 'De voorouders van mijn volk kwamen uit Italië en veel daarvan is terug te vinden in de oorspronkelijke recepten. Dus er is wel degelijk een verband en Limoncello vind ik een mooie muzikale naam.'

'De *Bandeja Paisa* staat al snel op tafel als ik eenmaal per jaar naar huis kom.. Mijn moeder zou het me

**'De voorouders van mijn volk kwamen uit Italië en veel daarvan is terug te vinden in de oorspronkelijke recepten'**

www.archipelwillemspark.nl SvP

advertentie

**Albert Heijn Sumatrastraat,  
uw buurtwinkel**

**Openingstijden:**  
 ma t/m za 08.00 uur - 22.00 uur  
 zondag 10.00 uur - 18.00 uur

Gewoon bij Albert Heijn

# Hendrik Petrus Berlage

In het Prinsenvinkelpark (nr 42) staat een bijzonder woonhuis dat is ontworpen door de architect Hendrik Petrus Berlage. Het is een Rijksmonument. De opdracht voor de bouw van villa 'Nieuw Parkwijk' kreeg Berlage, bekend van onder andere het plan voor Den Haag (1908) en het ontwerp van het Haags gemeentemuseum, van de Joodse opdrachtgever Leo Simons.

**Simons was een vriend** van Berlage en oprichter/directeur van de Wereldbibliotheek die zich ten doel stelde 'Goede en goedkope' literatuur uit te geven. Al eerder ontwierp Berlage de Villa Parkwijk in Amsterdam voor dezelfde opdrachtgever. Vandaar de naam 'Nieuw Parkwijk'. Berlage liet zich op zijn reis naar Amerika in 1911 inspireren door de bekende architect Frank Lloyd Wright en diens Johnson Wax Factory. In Nieuw Parkwijk, gebouwd in 1913, zijn de stijlelementen van Wright terug te vinden zoals de overstekende dakranden met afgeronde vormen, de sobere en overvloedige rationalistische architectuur met subtiele geveldetaileringen en rationale symmetrische plattegrond indeling.

van de boven elkaar gelegen eetkamer en de salon is af te lezen in de vorm van een halfronde erker in de gevel. De enige versieringen zijn de horizontale en verticale raamdetailleringen.

**Haagse plannen**  
Berlage bouwde in Amsterdam (Beurs van Berlage en het Plan Zuid), maar ook veel in Den Haag en drukte met het Plan Berlage een belangrijk stempel op de stad en de planmatige uitbreidingen. De gemeenten werden hiertoe verplicht op grond van de Woningwet van 1901. In dat plan ontwierp Berlage de doorbraken van Hofweg, Torenstraat, Vondelstraat en Jurriaan Kokstraat. Zijn ontwerp voor het Vredespaleis werd niet bekroond. Bijzonder aan het plan Berlage voor Den Haag was de Interna-



Villa Nieuw Parkwijk

tionale stad naar ontwerp van de architect De Bazel die in het plan was opgenomen. Deze niet werd niet gerealiseerd. De ideeën vormden een aanzet voor de internationale functie die de stad in onze tijd heeft gekregen.

**'De plaats van de boven elkaar gelegen eetkamer en de salon zijn af te lezen in de vorm van een halfronde erker in de gevel.'**

Als overtuigd socialist bouwde Berlage naast woningbouw- en stadsplannen ook voor rijke opdrachtgevers. Voor de directeur van de 'Nederlanden van 1845', CarelHenny, bouwde hij het kantoor van de Verzekeringmaatschappij 'Nederlanden van 1845' aan het Kerkplein. Maar ook het huis met het gele dak (1898) aan de Scheveningse weg en in onze omgeving zijn nog meer woonhuizen van de architect te vinden zoals op de hoek van het Hubertusviaduct aan de Koningsnegracht 146 eveneens in opdracht van Carel Henny.

Met Berlage hebben wij wederom te maken met een architect die zijn stempel zowel op de stad als op de Archipel/Willemsparkbuurt drukte.

Bart Brouwer



Het huis heeft drie verdiepingen en heeft een vrij opvallende toegang aan de straatkant. De eenvoudige voordeur is bereikbaar via een paar treden. Direct achter de ingang ligt een ontvangstruimte voor de gasten. Bijzonder aan de oorspronkelijke keuken, of eigenlijk twee keukens, is dat de koshere melk- en vleesgerechten gescheiden werden bereid. De plaats



## De lange weg naar Het Schakelpunt ...een terugblik



In de Archipel waren tot eind jaren tachtig 2 verzorgingshuizen gevestigd in verbouwde herenhuis- en in de Celebesstraat was Deo Volente (40 pers.) en in de Soendastraat Huize Irene (20 pers.). Ze voldeden in toenemende mate niet aan de eisen voor een verzorgingshuis, maar kregen tot hun sluiting van jaar tot jaar ontheffing. Een nieuw verzorgingshuis zou als vervanging gebouwd worden op de hoek van de Borneostraat en Patijnlaan. Dit plan, ontwikkeld door architect Thijs, was in opdracht van woningbouwvereniging Patrimonium (nu Stedion) en de Katholieke Stichting Verpleging Verzorging - kortom de kvv (nu Florence) werd echter van tafel geveegd door de Gemeente. Die had dat jaar de opdracht gekregen om 1500 verzorgingshuisplaatsen in te leveren. Niet gebouwd is het eerste ingeleverd. Ouderen moesten langer zelfstandig blijven wonen! Er kwam een plan voor ouderenzorg (90 stuks) en als compensatie een algemene ruimte voor dienstverlening. Er was een Spaanse architect voorgesteld, Ricardo Bofill (die later ook de bebouwing op het Burg. de Monchylein

heeft ontworpen). Voor het gebouw er eindelijk stond zijn er vanuit het ouderenwerk vele acties gevoerd. Voor een snellere sloop van de politiegarage (daar moest eerst nog elders wat voor gebouwd worden). Tijdsige reiniging van de vervuilde garage-grond, niet twee extra woonlagen er nog bovenop, een grotere ruimte van het deel voor algemeen gebruik. Een aaneenschakeling van obstakels, maar toen het gebouw in 1991 klaar was, werd het ook een belangrijke schakel in de buurt. De toenmalige consulente Netty de Vroomen heeft niet voor niets deze naam Schakelpunt gekozen en de toenmalige directeur van de kvv, de heer De Vreeze bood haar deze naamgeving officieel aan bij haar afscheid als consulente. Het Schakelpunt bestaat nu 25 jaar en heeft tot dusver de bezuinigingen - deels overleefd. Op het Open Huisfeest 29 april j.l. waren de aanwezigen het allemaal eens: we gaan voor de volgende 25 jaar!

EPB



## Bijeenkomst in het Schakelpunt "Levensboek schrijven"

Lijkt het u leuk om uw levensverhaal te vertellen en dat terug te zien in een boek? Doet u dan mee?! Het laten maken van een levensboek kost u niets, behalve tijd in de vorm van een aantal gezellige ontmoetingen met een persoonlijk toegewezen schrijver.

In ongeveer 10 gesprekken brengt u samen uw leven in kaart. U bepaalt zelf wanneer de gesprekken plaatsvinden en hoe het boek eruit komt te zien. U krijgt uw levensboek in een kleine oplage uitgereikt. Om alle levensverhalen op te schrijven zijn er ook

enthousiaste vrijwilligers nodig. Zij kunnen een laptop in bruikleen krijgen. Daarnaast krijgen zij in samenwerking met de St. Haagse Levensboeken een basiscursus aangeboden, waarin de werkwijze wordt uitgelegd. Deelnemen aan een verdiepingcursus is ook mogelijk. Op dinsdag 28 juni a.s. is er van 14.00 tot 15.00 uur een informatiebijeenkomst "Levensboek schrijven" in het Schakelpunt, Burg. Patijnlaan 1900. Wanneer u meer over dit initiatief wilt horen, dan bent u van harte welkom! Voor deelname aan de bijeenkomst kunt u zich aanmelden bij de administratie van het Klokhuis, t. 350 35 11.

**BSR**  
Incasso & Gerechtsdeurwaarders

Riouwstraat 142 - 2585 HV Den Haag - www.bsrincasso.nl

**PC LOOPT NIET LEKKER?**  
**Tijd voor PC Refresh!**

Pc • laptop reparatie Apple reparatie Computerverkoop Hulp op locatie

Gratis diagnose!

Voor elke pc of laptop een oplossing, particulier, ZZP én MKB!

**070 220 00 01 | www.pcrefresh.com**

**Vertrouwd.**

070 324 50 50 | info@nassauhuis.com

NASSAUHUIS  
MAKELAARDIJ O.G.

**TE KOOP**

**Parkeerplaats in overdekte garage Burgemeester Kolfschotenlaan** (bij Patijnlaan)

**€35.000** info: 06 168 071 17

**DE TEGELKUNST**

Ambachtelijke wand- & vloertegels — natuursteen —

Verkoop en uitvoering vakmanschap voor restauratie, reparatie en onderhoudsadvies op maat

Javastraat 106, 2585 AV Den Haag  
070 363 0112 of info@detegelkunst.nl

Voor openingstijden zie www.detegelkunst.nl

**SCHAKELPUNT BURGEMEESTER PATIJNLAAN 1900**

**Gymnastiek Bewegen op de stoel**

In het Schakelpunt, Burg. Patijnlaan 1900, vindt er op de **dinsdag tussen 11.00 en 12.00 uur "Bewegen op de stoel"** plaats. Onder leiding van mevr. P. van der Linden, worden oefeningen aangeboden, die op de stoel uitgevoerd worden. De oefeningen worden ondersteund door muziek. De kosten bedragen €6,- per maand en met een Ooievaarspas betaalt men €3,- per maand.

Voor informatie kunt u terecht bij dhr. M. Wenzel, ouderenconsulent St. Zebra, tel. 06 433 952 89.

**Gratis Maaltijdbon**

In het Klokhuis, Celebesstraat 4, en in het Schakelpunt, Burgemeester Patijnlaan 1900, worden resp. op dinsdag en woensdag om 17.30 uur warme drie-gangen-menu's geserveerd.

Heeft u nog nooit deelgenomen aan een maaltijd? Knip deze bon uit en lever in voor een gratis maaltijd t.w.v. €6.

U kunt zich aanmelden bij 't Klokhuis, t 070 350 35 11.

**SINTJACOBUSPAROCHIE**  
DEN HAAG

De kerk van de H. Jacobus de Meerdere aan de Parkstraat vormt samen met het Willibrordushuis in de Oude Molstraat en de Broeders van St. Jan een spiritueel centrum in het hart van Den Haag. De kerk staat aan de rand van onze wijk en Archipel&Willemspark behoort tot deze parochie. Elke zondag zijn er drie Eucharistische vieringen om 09.00, 10.15 uur (Latijnse Hoogmis) en om 12.00 uur (gezinsviering). Voor overige vieringen en activiteiten in de week zie [www.stjacobus.nl](http://www.stjacobus.nl)

### Bezoekgroep de St. Jacobsstaf

In de Archipel&Willemspark is de Bezoekgroep van de Jacobusparochie de St. Jacobsstaf actief. Zij bezoeken mensen die aan huis gebonden zijn, begeleiden bij dokters- of ziekenhuisbezoek en organiseren uitstapjes. Ook voor een wandeling met of zonder rolstoel kunt u ons bellen. Tevens voor begeleiding en vervoer bij kerkbezoek. Belt u ons gerust: Lore Olgers, t. 324 41 18 of Astrid Cohen, t. 785 16 51. Iedereen kan een beroep op ons doen.

### Uitstapje voor ouderen met St. Jacobsstaf

Iedereen kan meedoen aan een uitstapje. Voor informatie en opgave: Lore Olgers, t. 324 41 18 of Astrid Cohen, t. 785 16 51.

### dinsdag 21 juni Boottocht Kagerplassen

Vertrek 13.00 uur vanaf het Schakelpunt

### dinsdag 26 juli Rozententoonstelling Westbroekpark

Vertrek 13.30 uur vanaf het Schakelpunt

### dinsdag 30 aug Hoek van Holland en boottocht Waterweg

Vertrek 13.30 uur vanaf het Schakelpunt

### Speciale Hoogmis voor Paus Franciscus

Zondag 26 juni wordt de Latijnse Hoogmis van 10.15 uur speciaal opgedragen b.g.v. de verjaardag van de pauskeuze van Franciscus. Paus Franciscus, geboren als Jorge Mario Bergoglio, werd op 13 maart 2013 gekozen tot 265ste opvolger van de Heilige Apostel Petrus.



Hoofdclebrant is Kardinaal J.W. Eijk. De pauselijke nuntius in Nederland, mgr. Aldo Cavalli, en leden van het Nederlandse episcopaat zullen concebreren. Het parochiële koor Cantemus Domino o.l.v. Jos Laus zingt de Missa Festiva van Marius Monnikendam. Na de zegen wordt de Marche Pontificale van Charles Gounod ten gehore gebracht. De kerk is toegankelijk vanaf 9.50 uur. Ouderen kunnen thuis worden opgehaald om dit te kunnen bijwonen.

### Bedevaart

Zaterdag 9 juli bedevaart naar de herdenking van de Martelaren van Gorkum in Brielle. Dit is een zeer sfeervolle herdenking op een prachtige en historische plek. U kunt per fiets of per bus deelnemen. De fietsers vertrekken om 06.45 uur vanaf de St. Jacobus aan de Parkstraat. De bus vertrekt om 09.15 eveneens vanaf de kerk aan de Parkstraat. Kosten: fietsen is gratis, bus kost € 20. Voor informatie: Kees Nusteling tel.070-306 38 11.

### Orgelconcerten 'Max Reger herdenking'

Vrijdag 17 juni Orgelconcert Jos Laus (organist St. Jacobuskerk) Aanvang 20.15 uur, Toegang is gratis, vrije gift.

[www.stjacobus.nl](http://www.stjacobus.nl)

informatie Pastorie H.Jacobus de Meerdere  
Pastoor: Dr A.J.M.van der Helm | T 360 55 92  
[secretariaat@stjacobus.nl](mailto:secretariaat@stjacobus.nl)

# 't KLOKHUIS

**GESLOTEN**  
25 juli t/m 15 augustus

Het Klokhuis is gedurende de zomervakantie gesloten van maandag 25 juli tot maandag 15 augustus. De Wijkbus en de prikpost Trombosedienst-Bronovo blijven wel gewoon doorgaan.

## Computergebruikers Spreekuur

Heeft u problemen die u wilt voorleggen aan een deskundige? Komt u dan langs op het spreekuur op donderdagmorgen. U kunt zich aanmelden per telefoon 070 350 35 11.



## Wijk- en Dienstencentrum 't Klokhuis

Celebesstraat 4  
2585 TJ Den Haag  
T. 070 350 35 11

I. [www.stichtinghetklokhuis.nl](http://www.stichtinghetklokhuis.nl)  
E. [stichtinghetklokhuis@live.nl](mailto:stichtinghetklokhuis@live.nl)  
F. [www.facebook.com/klokhuis.denhaag](https://www.facebook.com/klokhuis.denhaag)

**Openingstijden 't Klokhuis**  
maandag t/m donderdag 09.00 - 16.00 uur,  
vrijdag 9.00 - 13.00 uur.

U kunt voor informatie, reserveringen en toegangskaarten van activiteiten bij onze infobalie terecht, dagelijks van 9.00 uur tot 13.00 uur.

### Bestuur Stichting Het Klokhuis

**De heer Ruud Klein**  
voorzitter  
[ruudklein@stichtinghetklokhuis.nl](mailto:ruudklein@stichtinghetklokhuis.nl)

**Mevrouw Liesbeth de Bles**  
bestuurslid  
[liesbethdebles@hotmail.com](mailto:liesbethdebles@hotmail.com)

**De heer Willem Oostdam**  
penningmeester  
[ienwoostdam@ziggo.nl](mailto:ienwoostdam@ziggo.nl)

**De heer Wijnand Punt**  
bestuurslid  
[wpunt40@live.nl](mailto:wpunt40@live.nl)

**Stichting Ouderenwerk AWZ/K**  
Secr. mw G. Arkes, van Speijkstraat 37A  
2518 EV Den Haag, T. 392 74 96

**Ouderenconsulent** Matthias Wenzel,  
spreekuur tussen 11.00 - 12.00 uur op afspraak  
via 't Klokhuis, T. 350 35 11

**Wijkbus 'STAP IN'**  
aanmelden/info: tussen 9 - 10 uur, T 352 04 16

**Telefooncirkel A/W/Z**  
Info coördinator  
w Lien Duran, T 211 04 59  
mw M. Simonis-van Harten, T 350 34 94

### Bloedafname en Trombosedienst

De Trombosedienst neemt, in samenwerking met het Bronovo Ziekenhuis, iedere dinsdag bloed af in het Klokhuis. U kunt terecht tussen 10.00 en 11.00 uur.

## Matthias Wenzel

### Het gezicht achter de voordeur van het Ouderenwerk



In Voor dit artikel had ik een gesprek met Matthias Wenzel, de man achter het ouderenwerk in onze wijk. Matthias werkt al 25 jaar voor Zebra, één van de vier welzijnsorganisaties die in Den Haag actief zijn.

"Mijn kantoor staat in het Zeeheldenkwartier en "mijn wijk" beslaat, naast het Zeeheldenkwartier, ook de wijken Kortenbos en Archipel&Willemspark", zo meldde hij. "Na het vwo had ik eigenlijk geen zin om te studeren en toen ik, na mijn dienstdienst, werk zocht ben ik begonnen als vakantiehelp bij de Thuiszorg en werd ik gezinsverzorger. Ik wilde graag met mensen werken en iets voor ze betekenen. Mijn moeder overleed toen ik 19 jaar was en toen zorgde ik voor mijn broer van 12. Het zat er dus al vroeg in.

Van vakantiehelp werd ik vaste medewerker en heb ik tien jaar met veel plezier in de gezinszorg gewerkt. In die periode heb ik in deeltijd een HBO opleiding bejaardenwelzijnswerk gevolgd. Sinds een jaar of zes ben ik nu op maandagochtend aanwezig in het Klokhuis om, waar nodig, kwetsbare ouderen te ondersteunen. Eenzaamheid is vaak een element van de kwetsbaarheid. Mensen kunnen tussen 10.00 en 12.00 uur een afspraak met mij maken.

Tot drie jaar geleden lag de nadruk op het organiseren van activiteiten voor de ouderen. In samenwerking met een groot aantal vrijwilligers organiseerde ik diverse activiteiten. Nu ligt de focus meer op individuele begeleiding en organiseer ik huisbezoeken. Bij het bereiken van een kroonjaar (v.a. 75 jaar) ontvangt diegene van ons een brief met de vraag of er prijs gesteld wordt op een bezoek van één van onze vrijwilligers. Sommigen ervaren dat als "betuttelend" en stellen er dus geen prijs op, maar ca 25% reageert positief. De vrijwilligers, die deze signalerende huisbezoeken afleggen, geven informatie en advies en wijzen de mensen de weg naar het verkrijgen van de benodigde hulp. Ik bezoek zelf wanneer er extra vragen zijn die de vrijwilligers niet kunnen beantwoorden. In de Archipel&Willemspark wonen relatief veel ouderen. Volgens schatting hebben ca. 600 mensen de leeftijd van 75 jaar en ouder. Dus reken maar uit hoeveel bewoners er ouder zijn dan 55+!

De variatie in mijn werk vind ik erg leuk. Het werken met vrijwilligers die de mensen thuis bezoeken, die gastvrouw zijn in het Schakelpunt en in 't Klokhuis, het contact met de wijkagent (die veelal ook een signalerende functie heeft) en de thuiszorg. Ik begeleid de "telefooncirkel". Wijkbewoners die alleen wonen, of moeilijk de deur uitkomen, kunnen hieraan deelnemen. Deelname betekent iedere dag contact met andere deelnemers en, indien nodig, kan tijdig hulp worden ingeschakeld. Daarnaast organiseer ik voorlichtingsbijeenkomsten, zit ik in de Stuurgroep van het Schakelpunt (samen met de Bewonersorganisatie, Florence en Staedion) en heb ik de coördinatie van de diverse gymgroepen in 't Klokhuis, het Schakelpunt en in de Heldenhoek. Ook mantelzorgers kunnen voor advies of ondersteuning bij mij terecht."

Daar de betaalde professionele ondersteuning door de bezuinigingen steeds verder wordt beperkt, voorziet Matthias een toenemende behoefte aan vrijwilligers voor huisbezoeken, het maken van een wandeling of het doen van boodschappen met of voor een oudere bewoner. Hij zoekt dan ook graag contact met wijkbewoners die hier tijd voor willen en kunnen vrijmaken. Ook staat hij open voor initiatieven uit de wijk. Heeft u een idee voor leuke, nieuwe activiteiten voor ouderen in de wijk? Neemt u dan even contact met hem op. Telefonisch bereikbaar op 06 433 952 89. Via 't Klokhuis 070 350 35 11 of per email [m.wenzel@zebrawelzijn.nl](mailto:m.wenzel@zebrawelzijn.nl)

[www.zebrawelzijn.nl](http://www.zebrawelzijn.nl)

Josephine de Vijlder

## Servicepunt Sociaal

Hulp van de Gemeente bij aanvraag van WMO-voorzieningen  
Op woensdag van 13.00 tot 15.30 uur en op donderdag van 09.30 tot 12.00 uur. U hoeft geen afspraak te maken.

## Bibliotheek in het Klokhuis elke vrijdag 10.00 uur

Iedereen kan lid worden van de bibliotheek voor €5 per jaar, voor de mensen met een Ooi-evaarspas is het zelfs gratis. Er is een ruime en leuke collectie boeken aanwezig, deels afkomstig van de Openbare Bibliotheek.

**Openingstijden** Elke vrijdagmorgen tussen 10.00 en 11.30 uur, Celebesstraat 4, T 070 350 35 11.



## PROGRAMMA HET KLOKHUIS

Let op! Het Klokhuis is tijdens de zomervakantie gesloten van 25 juli tot 15 augustus

### DAGELIJKS

**koffie/thee in de ontmoetingsruimte**  
09.00 tot 16.00 uur (vrijdag tot 13.00 uur)  
Gebruik van de computers en tijdschriften

### MAANDAG

**Gym voor ouderen 55+**  
09.30 uur Er zijn 3 lessen, MBVO.  
**Spreekuur Ouderenwerk Zebra**  
10.00 tot 12.00 uur — op afspraak  
**Pannenkoeken eten**  
12.00 tot 13.00 uur  
**Tafeltennis**  
13.30 tot 15.00 uur  
**Meditatiegroep**  
20.00 uur

### DINSDAG

**Bewonersorganisatie A&W**  
09.00 uur  
**Trombosedienst + Bronovo prikpost**  
10.00 tot 11.00 uur  
**Portrettekenen gevorderden**  
13.30 uur  
**Maaltijd voor 50+**  
17.30 uur 3-gangenmaaltijd. Kosten €6.  
Aanmelden voor maandag 12.00 uur.  
**Juridisch spreekuur**  
19.00 uur Laatste dinsdag van de maand — op afspraak  
**Bouwkundig spreekuur**  
19.00 uur — 3e dinsdag v.d. maand, op afspraak

### WOENSDAG

**Yoga**  
09.00 uur Engelstalig  
**Servicepunt Sociaal**  
Hulp bij aanvraag WMO-voorzieningen  
13.00 tot 15.30 uur  
**Oogvereniging**  
09.00 tot 16.00 uur 1e woensdag van de maand  
**Indische Koempoelan**  
13.00 tot 16.00 uur 2e woensdag van de maand  
Kaarten bij de administratie  
**Sodurado**  
16.15 uur 5-15 jaar  
**Trimmen**  
19.00 uur  
**Alexander Techniek**  
— op afspraak

### DONDERDAG

**Servicepunt Sociaal**  
Hulp bij aanvraag WMO-voorzieningen  
09.30 tot 12.00 uur  
**Spreekuur computers**  
in de ochtend aanmelden bij kantoor  
**Alexander Techniek**  
— op afspraak

### VRIJDAG

**Bewonersorganisatie A&W**  
09.00 uur  
**Yoga**  
09.30 tot 10.45 uur  
**Koersbal 50+**  
10.00 uur Aanmelden aan de zaal  
**Bibliotheek**  
10.00 tot 11.30 uur 1e verdieping

### ZATERDAG

**Sodurado**  
13.30 uur 5-10 jaar

### ZONDAG

**Geünierde Loge Theosofie**  
11.00 uur

[www.stichtinghetklokhuis.nl/activiteiten](http://www.stichtinghetklokhuis.nl/activiteiten)  
telefoon 070 350 35 11